SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVII. No. 58. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, MARCH 28, 1990 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 28-го БЕРЕЗНЯ 1990 Ч. 58. РІК XCVII

ПЕРЕСЛІДУВАНІ УКРАЇНЦІ МОЖУТЬ ВИЇХАТИ ІЗ СССР

Вашінгтон (Бюро УНС). — Як відомо закон 101-157, який президент Джордж Буш підписав в листопаді 1989 року, визнав що існує переслідування української Католицької і Української Православної Церков з СССР. Тим законом 1,000 українців тих релігій можуть приїхати до ЗСА на квоту біженців.

Згідно із цим законом усі, які явно практикують одну із вищеподаних Церков підпадають під категорію переслідуваних в СССР з приводу походження, релігії, національности, політичних переконань і членства в певних соціяльних групах. Але цей закон актуальний лише до 1-го жовтня 1990 року, тому дуже важливо, щоб усі ті українці, які можуть доказати свою активну участь в УКЦ і УПЦ і хочуть виїхати до ЗСА, негайно внесли подання до американської амбасади в Москві. Ті особи, які просили про виїзд між 14-им серпня 1988 р., і 20-им листопада 1989 р. і їм відмовлено в наданні статусу біженців, а тим самим і в виїзді з СССР, повинні тепер внести ще раз прохання.

Як інформує Еміграційне Бюро у Вашінгтоні, особи, які внесли прохання на виїзд перед кінцем 1989 року і яких справи тепер розглядаються, будуть мати можливість виїхати до ЗСА в травні або червні цього року. Ці українські еміґранти будуть мати усі права біженців,федеральну та стейтову допомогу і можливість в майбутньому старатися про американське горожанство.

Досі лише 154 українців католиків та православних внесло прохання виїхати із СССР на підставі закону 101-157. Якщо не буде до кінця вересня цього закону заповнена квота 1,000 в майбутньому буде вже неможливо українцям виїхати із СССР в так короткому часі і треба буде чекати на дозвіл від двох до трьох років.

Щоби виповнити усі передумови для можливого тепер виїзду, кожний українець мусить зареєструватися в американській амбасаді, подати свій життєпис, своє звання і працю. Відтак треба чекати на повідомлення про день інтерв'ю в амбасаді.

Маючи дату призначену, треба виповнити реєстрацію для визнання біженцем (форма 1-590) і це для кожного члена родни, що має надію виїхати. Форму для дітей нижче 14 років виповнюють батьки або опікун. Рівночасно спонзор із ЗСА мусить тут виповнити форму 1-134 в місцевому іміґраційному уряді і написати листа із запрошенням особи чи родини із СССР, яка має приїхати.

В часі інтерв'ю іміґраційного урядника в американській амбасаді в Москві з особами, які бажають виїхати на підставі закону 101-157, вони мусять доказати, що є активними в одній із українських церков, і якщо можливе підтвердити це відповідними документами.

Якщо бажаючі виеміґрувати українці із СССР мають усі потрібні документи вони дістануть статус біженців і їх як також їхнього спонзора в ЗСА про це повідомлять негайно.

ДОПОВІДЬ А. ПОГРІБНОГО

Ню Йорк. — НТШ влаштовує в суботу, 31-го березня, доповідь доктора філологічних наук, секретаря Київської організації Спілки письменників України, завідуючого кафедрою історії літератури та журналістики Київського державного університету проф. Анатолія Погрібного на тему „Стан українознавчих студій в Україні". Доповідь відбудеться в домі НТШ, 63 Четверта аве. Початок о год. 5-ій вечора.

ВЕЧІР ПРИСВЯЧЕНИЙ СУЧАСНОМУ СТАНОВІ В УКРАЇНІ

Ню Йорк. — Тут в суботу, 31-го березня, Український Інститут Америки влаштовує вечір огляду політично-суспільної, культурологічної та екологічної ситуації в Україні після виборів. Доповідатимуть гості з України: редактор львівського журналу „Дзвін" Роман Федорів, Сергій Білокінь та Дмитро Гроздінський з Академії Наук УС СР. Початок о год. 7-ій вечора.

УКРАЇНЦІ ПІДТРИМУЮТЬ НЕЗАЛЕЖНІСТЬ ЛИТВИ

Москва (УПА, М. Муратов). — Члени Московської філії УГС надіслали телеграму президентові Литовської республіки В. Ляндсбергісу, в якій сказано:

„Цілком і повністю схвалюємо історичний вибір Литовського народу. Цей рішучий крок знаменує початок розкладу совєтської імперії, де всі народи, в тому числі й російський, позбавлені всіх соціяльно-економічних і політичних прав. Прослухавши антилитовські шовіністичні виступи сталінсько-чингісханівської більшости з'їзду народних депутатів СССР, ще більше переконуєшся, що так звана оновлена федерація нічим не буде відрізнятися від існуючої.

Викликають обурення підрахунки „боргу" Литви, що не може не пригадати про кріпацьку залежність республік від московських барінов. Просто соромно слухати своїх російськомовних співвітчизників, котрі мітинґують на території суверенної держави, вимагаючи ліквідації її незалежности. Аж такої свободи не існує навіть на Заході. Ці люди не розуміють і не хочуть розуміти, що державно-правові процеси в Литовській державі тільки розширять їхні суб'єктивні права, за умов, якщо вони переборять в собі імперсько-окупантську психологію. А що стосується „конституційних" обґрунтувань незаконности Литовської держави, то постанова з'їзду народних депутатів є незаконною хоча б тому, що з'їзд не уповноважений відміняти конституції союзних республік.

Свобода є найвище благо, дароване нам Богом. Хай живе нова незалежна держава — Литовська Республіка!"

Про концерти О. Криси пишуть у російській газеті

Ню Йорк. — В газеті „Новое Русское Слово" з 21-го березня опубліковано велику статтю „Музика в Українському Інституті" Марка Зільберквіта, в якій дуже прихильно розповідається про концерти камерної музики, організовані Олегом Крисою, і також поміщено гарну фотографію УІА.

„Цей чудовий особняк на розі П'ятої авеню і 79-ої вулиці, де приміщується Український Інститут Америки, — пише автор, — ще кілька років тому не значився на музичній карті Ню Йорку. Ситуація змінилася, коли тут почалася серія концертів камерної музики, ініціятором та артистичним керівником якої став Олег Криса — відомий скрипаль-соліст, камерний виконавець і педагог".

Автор статті розповідає, що О. Криса виступає разом з членами своєї музично-обдарованої родини: Тетяни Чекіної — дружини,та двох синів Петра і Тараса — скрипалів. Він також анґажує багатьох інших цікавих виконавців і його концерти стають все більш помітним явищем у Ню Йроку.

В статті розповідається, що учень прославленого Давида Ойстраха, лавреат кількох міжнародних конкурсів О. Криса разом з іншими учнями Ойстраха Володимиром Фельцманом, Полем Нюбауером та Йосифом Фейгельсоном виконують музику Скорика, Айвза, Малера, Шніттке. Твори українського композитора Мирослава Скорика досі були мало відомі американським слухачам. Розповідається у статті про великі успіхи О. Криси на концертах у Москві та в багатьох інших великих містах в СССР та за її межами. Сподобалась авторові й атмосфера в УІА, де в затишній залі після концерту можна поговорити з виконавцями. Згадав добрим словом і організаторів концертів в Українському Інституті Америки Ірену Стецуру та Вірка Белея, які створили в УІА новий осередок музичної культури.

РІЧНІ ЗБОРИ ФУНДАЦІЇ

Ню Йорк. — Фундація УВУ влаштовує в суботу, 31-го березня, Загальні річні збори, які відбудуться о год. 3-ій по полудні в домівці, 136 Друга аве. Порядок нарад буде поданий на зборах.

СТАНОВИЩЕ В ЛИТВІ ЗАЛИШАЄТЬСЯ НАПРУЖЕНИМ

Вільнюс. — У неділю, 25-го березня, совєтські десантники зі зброєю в руках взяли під контроль будинки Високої партійної школи, Інституту марксизму-ленінізму та міського комітету Комуністичної партії Литви. На місце події негайно прибув президент Литви Вітаутас Ляндсберґіс. Він попросив роз'яснення в старшин, які командували операцією. Неназваний старшина відповів, що їх дії узгоджені з Комуністичною партією Литви, яка залишилася на плятформі КПСС. „Ми були здивовані тим, що військова операція може проводитися на просьбу політичної організації, — заявив журналістам Ляндсберґіс. — Ми поцікавилися, чи прийдуть вони 'на допомогу' на випадок просьби зі сторони іншої партії? Ясної відповіді ми так і не дістали".

Президія Верховної Ради Литви прийняла резолюцію в якій засуджуються дії совєтської армії.

В неділю увечорі В. Ляндсберґіс двічі розмовляв телефонічно з командуючим генерал-лейтенантом Валентіном Варенніковим, найвищим совєтським військовим начальником, який перебуває тепер у Литві. Переговори ці ні до чого не привели.

У Москві триває політичне маневрування в найвищому ешельоні влади. Сам Ґорбачов покищо не заявив нічого конкретного публічно, однак Шеварднадзе і Яковлєв, які висловлюють його точку зору, а також „консерватор" Єгор Лігачов, досить однодушно дали зрозуміти, що Кремль не має наміру повторювати помилки минулих років і питання про можливість застосування в Литві військової сили навіть не виникало.

Литовські керівники висловили гірке здивування з приводу того, що досі ні одна країна „демократичного Заходу" не визнала їх республіку. Один з лідерів „Саюдіса" Арунас Забріунас, наприклад, сказав, що без моральної підтримки Америки прагнення Литви до незалежности тяжко здійснити.

Таке зауваження не зовсім справедливе, бо президент Джордж Буш ясно і недвозначно дав зрозуміти совєтським керівникам, що будь-яке рішення Москви, яке йде всупереч волі литовського народу, приведе до різкого погіршення в американсько-совєтських відносинах. Саме про це говорив у Москві і сенатор-демократ Едвард Кеннеді, який терміново прибув до совєтської столиці. Массачусетський сенатор заявив Ґорбачову, що спроба застосування сили приведе не лише до погіршення в торгівлі, але й зриву близьких до підписання угод про розброєння.

Зустрівшись з журналістами, Кеннеді дуже дипломатично заявив, що дістав від Ґорбачова запевнення про незастосування сили. Совєтський президент також передав привіт Дж.Бушеві.

Стало відомо, що совєтські вояки вриваються в лікарні, де перебувають литовські дезертири і арештовують їх.

КОНФЕРЕНЦІЯ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Окружні Управи СУА Ню Йорку, Ню Джерзі та Нової Англії влаштовують в суботу, 31-го березня Конференцію на музейно-мистецькі та культурно-освітні теми. Початок — о год. 10-ій ранку в домівці СУА, 108 Друга аве., реєстрація о год. 9:30. В програмі конференції на музейно-мистецькі теми з доповідями виступлять Стефанія Гнатенко, Слава Ґеруляк та Любов Волинець. Від год. 1-ої до 2-ої — полуденок. З доповідями на культурно-освітні теми виступлять Віра Качмарська, проф. Іван Головінський та Христя Навроцька. Реєстраційна оплата разом з полуденком — 6 дол.

ДОПОВІДІ Є. СТАХОВА ТА Р. ВОРОНКИ

Нюарк, Н.Дж. — Об'єднання Прихильників Визвольної Боротьби України, ветерани УПА та Український Демократичний Рух влаштовують доповіді Євгена Стахова та проф. Романа Воронки, які нещодавно повернулися з України. Тема доповідей — „Національне відродження України та останні вибори". Початок імпрези в суботу, 31-го березня, о год. 7-ій вечора в залі української католицької церкви, Сандфорд аве.

НЕСПОКІЙ В УКРАЇНІ ЗРОСТАЄ

Харків, Україна. — Широко почитний щоденник „Ню Йорк Таймс", у понеділок, 26-го березня, на першій сторінці подав обширну статтю свого спеціяльного кореспондента Билла Келлера про цікаві події та ситуації в Україні. Стаття п.з. „Небезпечні ознаки для совєтів, як Україна вагається" на самому початку підкреслює те, що, незважаючи на різні урядові потягнення та консервативний підхід Комуністичної партії, атмосфера в Україні з дня на день дуже різко міняється. В загальному Б.Келлер дуже вміло підкреслив ці процеси, які нині проходять в Україні, підсилюючи їхнє закорінення цитатами особистих розмов з важливими прихильниками однієї чи іншої сторони, маючи на увазі КП України та опозиційні групи, об'єднані в Русі.

Якщо президент Міхаїл Ґорбачов свідомий всіх тих ознак, що віщують розпад його імперії, то він повинен застановитися поважно над результатами виборів у цьому східньоукраїнському індустріяльному зрусифікованому місті, де у виборах виявилося, що кандидати, які у своїх передвиборчих кампаніях пропаґували відокремлення України від СССР, виказали велике зацікавлення серед виборців. Крім цього обидва кандидати, про яких мова, — Генрих Алтунян і Єгор Кравців — колишні політичні в'язні, а сьогодні вони передові кандидати та офіційні опоненти всемогучої Комуністичної партії, яка що й далі не може здати собі справу з того, що навіть тут, у Харкові, влада починає їй виховзуватися з рук.

Одначе вислідн виборів у Харкові 18-го березня, це тільки один із тих помітних знаків, що чим раз частіше виникають в Україні, цій складній та економічно конечній республіці для втримання цілости Союзу, й саме вони стають тим небезпечним фактором у започаткуванні всецілого розламу імперії, а зокрема тепер, коли ситуація стає небезпечною з уваги на спробу Литви стати незалежною.

Є.Кравців, який перед виборами пропаґував не тільки незалежність України, але й окремішність українського війська та міжнародної політики, програв у повторному голосуванні тільки на п'ять голосів із усіх 55,000. Цей близький програш може стати виграшем, якщо після перерахування голосів виявиться, що закиди Кравцева про шахрування були правдивими.

Генрих Алтунян, який свою виборчу кампанію провадив на базі послідовного виходу України з СССР, був обраний до Верховної Ради України, а також разом з Є. Кравцевим були обрані до місцевих рад.

Кореспонденти західньої преси стверджують, що настрої українців дуже змінилися від того часу, як рік тому М. Ґорбачов у своїй поїздці побував на Україні, щоб впевнитися, що в цій частині СССР все йде своїм утоптаним шляхом. Тут на думку Б. Келлера панує атмосфера прагнень до вільного життя у своїй незалежній державі, й саме це почуття виринає чим раз частіше у східніх областях республіки, бо західні області вже давно свідомі цього прагнення.

Отже в Україні комбінація національної свідомости з економічним невдоволенням перетворило опозицію, що пропаґує відокремленість з малого підпільного руху на сильну опозиційну силу, яка кинула виклик комуністичній системі як в уряді, так і на вулицях краї-

(Закінчення на стор. 4)

„ДУМКА" БУДЕ СПІВАТИ В КАТЕДРІ СВ. ПАТРИКА

Ню Йорк. — Як повідомляє управа хору „Думка" хор дістав запрошення Католицької катедри св. Патрика в Ню Йорку виступити там у релігійному концерті.

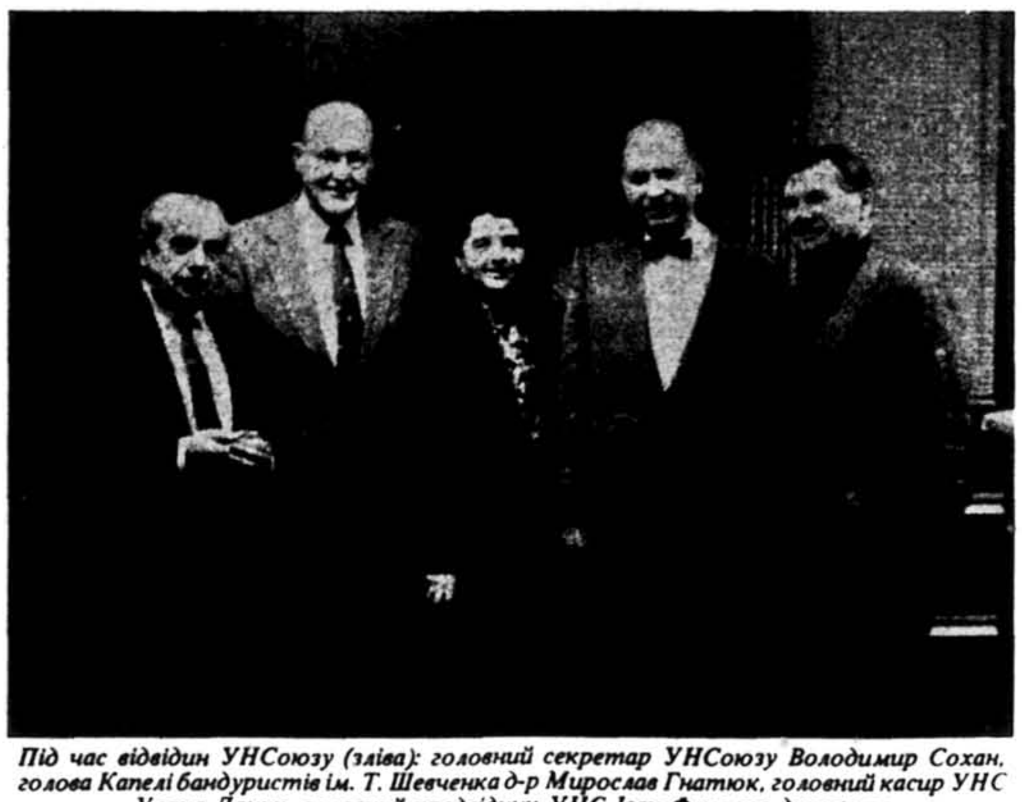
Цей концерт відбудеться в неділю, 1-го квітня, о год. 6-ій вечора в церкві св. Патрика, при 5-ій Авеню і 51-ій вулиці.

„Ми повеземо в Україну пісню і благородну традицію"

Джерзі Сиੱті, Н. Дж. (В. Левенець). — Український Народний Союз і редакція „Свободи" відвідали недавно незвичайні гості — диригент Капелі бандуристів ім. Т. Шевченка Володимир Колесник і голова управи цього співочого братства д-р Мирослав Гнатюк. Досі головою був (понад 40 років) Петро Гончаренко; його тепер обрано почесним головою.

Читачі, напевно, поцікавляться з якою метою згадані визначні особи прибули з далекого Торонто і Дітройту, чи не з метою чергового концертового турне Капелі по українських скупченнях ЗСА і Канади? Не треба виключати, що такі об'їзди громад відбудуться для прослави української пісні, пошанування пам'яті Григорія Китастого, довголітнього мистецького керівника Капелі і зібрання фондів для поновлення інструментів, тобто бандур, і костюмів. Головною темою розмови між гостями і редакторами була, однак, справа поїздки Капелі в Україну.

„Влітку (від 6-го до 30-го червня 1991 року) Капеля бандуристів плянує відвідати Україну, а по дорозі дасть декілька концертів в Західній Европі, — розказують радекторам „Свободи" д-р М.Гнатюк і маестро В. Колесник, — ми повеземо в Україну не тільки пісню (новий репертуар), але й багату довголітню і благородну традицію".

Під час відвідин УНСоюзу (зліва): головний секретар УНСоюзу Володимир Сохан, голова Капелі бандуристів ім. Т. Шевченка д-р Мирослав Гнатюк, головний касир УНС Уляна Дячук, головний предсідник УНС Іван Флис та диригент цієї Капелі В. Колесник.

Як відомо, Капеля бандуристів ім. Т. Шевченка була створена в Україні у 1918 році, у 1935 році перейшла на статус державної мистецької одиниці і, незважаючи на переслідування поодиноких бандуристів і співаків, вона зуміла об'їхати майже усі більші місцевості України та побувати в багатьох місцевостях Совєтського Союзу. Ідеалами для бандуристві були Бог, правда і справедливість, здорова і непроминаюча традиція, людська гідність, збереження здорової української родини. Ці вартості не так легко було зберігати в умовах комуно-московського сталінського режиму. Чимало музикантів і співаків були заарештовані і перебували на далекому засланні у Сибіру. Один з перших переслідуваних був диригент і душа Капелі Гнат Хоткевич. Тяжкі часи Капеля пережили під час Голодової облоги України Москвою і вбивства голодовою смертю понад семи мільйонів українських селян. На цьому тлі постало чимало пісень і дум пригноблюючого змісту, але така була тоді доля України.

Під час вибуху Другої світової війни, Капеля була

(Закінчення на стор. 4)

У СВІТІ

У ТЕГРАНІ, ІРАНСЬКИЙ УРЯД проголосив, що минулого тижня вперше за 72 роки комуністичного правління в Совєтському Союзі совєтським азербайджанцям дозволено подорожувати до Ірану. Підписаний договір між СССР та Іраном був наслідком пограничних заворушень минулого січня, коли совєтські азербайджанці понищили прикордонні загороди в кількох місцях. Тегранське радіо та телевізія подали до відома, що совєтські громадяни, які мають потвердження свого азербайджанського походження та живуть поблизу кордону можуть вже отримати перепустки на відвідини своїх рідних по іранському боці границі. Перепустки дозволяють відвідини від години восьмої ранку до 6-ої вечора. Іранські громадяни, які хочуть відвідати свояків у СССР, мусять від них отримати офіційне запрошення.

КОМУНІСТИЧНА ПАРТІЯ Естонії переважаючою більшістю голосів схвалила рішення відокремитися від Москви, але погодилась на шестимісячний перехідний період, щоби не дражнити совєтських властей, які дуже протистояли такому рішенню. Це рішення подібне до рішеня в Литві, Комуністична партія якої відлучилася від Москви напередодні проголошення незалежности своєї країни. Рішення створити незалежну Комуністичну партію Естонії перейшло голосами 432 до 3 та 7, які здержалися від голосування, заявив Лембо Танінґ, дорадник економічних справ ЦК Комуністичної партії Естонії. Такі кроки до відокремлення дуже не до вподоби президентові М. Ґорбачову. Пресове аґентство ТАСС повідомило, що в жовтні відбудеться конґрес Комуністичної партії Естонії на якому „вирішиться остаточно справа взаємовідносин" з Москвою. Росіяни, поляки та інші меншини в Естонії становлять 40 відсотків населення країни, яке складається із 1.6 міл. осіб і дуже опонують будь-яке відокремлення.

ОФІЦІЙНІ ЧИННИКИ подали до відома, що вірмени стріляють населення та палять будинки у селах західнього Азербайджану. Серед жертв останніх днів були п'ять членів однієї родини, що згоріли у своїй запаленій хаті. Звідомлення про вбивства та бомбові вибухи в околицях, де продовжуються суперечки з приводу Нагірного Карабаху. Згідно з офіційними даними коло 197 осіб загинуло в січні та додаткових 125 після прибуття совєтських військ до Баку.

В АМЕРИЦІ

ВНОЧІ З СУБОТИ на неділю, 25-го березня, в переповненому нелеґальному клюбі „Щаслива земля" в Бронксі, Н.Й., де збиралися переважно еспаномовні іміґранти, в пожежі загинуло 87 осіб. Це була найбільша траґедія після пожежі в готелі в Пуерто Ріко в 1986 році, коли загинуло 97 осіб. Клюб „Щаслива земля" був двічі зачинений міською владою, але не зважаючи на це, там продовжували збиратися позаклясові елементи, проститутки і наркомани. Поліція запідозрює 36-літнього Джуліє Гонзалеса у зумисному підпалі. Детектив Лі Бравн повідомив, що Дж. Ґонзалес посварився зі своєю подругою, яка працювала в клюбі, купив у найближчій станції бензину за одного доляра, повернувся в клюб, вилив бензину на підлогу, кинув запалений сірник і вийшов. За його свідченнями, він не сподівався, що спричинить таку велику пожежу і смерть багатьох людей. Злочинець спостерігав за працею пожежників, а потім пішов додому спати, де поліція його заарештувала. З усіх присутніх у клюбі в живих залишилася жінка, з якою Ґонзалес посварився, власник клюбу з дружиною та дискожокей. Посадник Ню Йорку Дейвид Дінкінс оголосив війну всім нелеґальним нічним клюбам міста, яких нараховується понад 1,220. Вони небезпечні не лише поширенням алкоголю, наркотиків, проституції та злочинності, але й тим, що не мають елементарного протипожежного забезпечення. Попередній посадник Едвард Кач також обіцяв вжити заходи проти цих нелеґальних притонів після того, як в серпні 1988 року в пивниці, де переважно розміщуються нелеґальні клюби Бронксу, в наслідок пожежі загинуло шість осіб. На жаль, цілком припинити діяльність та існування таких клюбів неможливо , вони множаться, як гриби після дощу. На думку директора Центру соціяльного вивчення у Нюйоркському університеті Вілліяма Корнблума, єдиним способом боротьби є леґалізація та фінансова допомога клюбам для відновлення згідно з усіми вимогами протипожежної безпеки.

ЗАЛІЗНИЧНА КОМПАНІЯ „Амтрак" повідомила, що від 1-го квітня вводить заборону куріння в поїздах. „Амтрак" вже раніше почала боротьбу проти куріння, компанія ввела заборону куріння у вагонах-ресторанах та обмежила його в поїздах, які їздили у східньому напрямку. В цих поїздах дозволялось курити лише у спеціяльно відведених вагонах, в одному — на кінці поїзда, та — в середині. На західніх лініях поїздів, які складаються з двоповерхових вагонів, курити дозволяється лише на першому поверсі спеціяльного вагона. „Амтрак" збирається заборонити куріння на невеликих станціях, а на великих — відокремити спеціяльне місце для куріння. Як видно, компанія „Амтрак" активно реаґує на законопроєкт про заборону куріння на внутрішніх крайових лініях, авторами якого є сенатор-демократ із Ню Джерзі Френк Лавтенберґ та демократ з Іллиної Ричард Дурбин.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street Jersey City, N.J 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Subscription 1 year — $40.00 6 months — $22.00, 3 months — $12.00 UNA members 1 year — $15.00 Change of address — $1.00 Make check or money order payable to "Svoboda"

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J

Прем'єр Польщі у Білому Домі

Польща була першою з шести комуністичних сателітних країн, яка визволилася з московського верховодства. Але процес цього визволювання себе тривав найдовше близько 10 років. У відповідь на масові страйки генерал Войцєх Ярузельский проголосив вийнятковий стан і виарештував верхівку „Солідарности". Декого покарали домашніми арештами, між ними і Тадеуша Мазовєцького. Коли б тоді сказав би хтось йому, що його прийматимуть у Вашінґтоні гарматніми стрілами і військовою музикою та парадною ґвардією — він напевне назвав би був такого фантаста людиною несповна розуму. Можна би дивуватися, чому Польщі прийшлося „аж" 10 років, безкровним еволюційним шляхом, позбуватися московської контролі: адже у поляків не було ніколи проблеми „відроджування" себе у пошуках за втраченою свідомістю свого „я". Русифікація у т.зв. Конґресівці чи пак Королівстві Польському і германізація на Познанщині, Шлеську і Помор'ї після трьох розподілів Польщі у другій половині XVIII сторіччя не дійшла була до народної гущі.

Найдовше з усіх шести комуністичних країн Польща стрясала з себе комуністичні пута (все ще має реєстрованих комуністів у своему уряді) — бо вона разом із Мадярщиною, була піонером цієї антикомуністичної революції. А піонери завжди мають найважче завдання промощувати шлях іншим.

Тадеуш Мазовєцький, кандидат „Солідарности", не був першим у Білому Домі. Його випередив президент Чехо-Словаччини Вацлав Ґавел. Хоча Гавел заявив був у Вашінґтоні, що він не прибув „за грішми", проте і Чехо-Словаччині і ще більше Польщі потрібна допомога Америки для легшого переставлення себе з контрольованої системи економіки на вільну. Коли Гавел виступав перед з'єднаними палатами Конґресу — йому вчинили стоячки овацію. Мазовєцького вітали з приїздом і вшанували у Білому Домі ще величавіше, бо американська політична верхівка не забула, що Костюшко і Пулавський брали активну участь в американській визвольній війні. Поляки по нинішній день живуть компактною масою у кількох стейтах і містах, і по нинішній день мають в Конґресі конґресменів і сенаторів, які хоч і забули говорити по-польськи — мають сантимент до батьківщини своїх батьків (наприклад Дан Ростенковскі — голов Бюджетової комісії у палаті послів, — Збіґнєв Бжезіньскі, член уряду з президента Джиммі Картера).

Президент Буш і Тадеуш Мазовєцький підписали договір про забезпеку американських інвестицій. Це перший взагалі договір ЗСА з будь-котрою сателітною країною, характеристичний для американського фінансового і промислово-торговельного світу. Той світ тямить, що велетенські інвестиції всіх вільних країн в Росії за царату — пропали з вибухом комуністичної революції. Стабільність відносин у даній країні — перша передумова для закордонного капіталу, будь-що інвестувати там. Усі сприяють Польщі й іншим колишнім сателітам, що унезалежнились від Москви, але все ще не мають 100 відсоткового довір'я до тривкости тамошнього нового ладу, тим паче, що у цих країнах все ще стаціоноване совєтське військо. У своїй короткій промові Буш підкреслив обосторонній інтерес — Польща потребує допливу чужого капіталу, потребує зв'язку з американським світом фінансів, промислу і торгівлі — і той світ потребує нових теренів своєї діяльности.

Польський прем'єр приїхав до Білого Дому стурбований безпекою західніх кордонів Польщі на Одрі-Ніссі. Поляки не всилі забути страхітливої гітлерівської окупації у роках 1939-45. У цій справі цей же Мазовєцький їздив уже разом з ген. Ярузельським, формальним президентом Польщі, до президента Франції Франсуа Міттерана. Буш запевнив свого гостя, що Польщу допустять до цієї частини конференції з об'єднаною Німеччиною, яка буде стосуватися кордонів і безпеки Европи. Ґарантія безпеки сусідів Німеччини не так у підписаних з нею договорах, як у зміненій цілій духовій настанові німців. „Часи зміняються і ми зміняємося з ними" — каже староримська мудрість. Зміняються окремі люди, а з окремих людей складається народ.

Польська громада у ЗСА радісно вітала прем'єра своєї батьківщини. Від постання „Солідарности" у 1980 році змінилася настанова поляків до українців, ще не всіх на 100 відсотків, але становище Уряду, відповідальної преси. І польська преса в Америці пильно цікавиться проблематикою України та сприяє діям українського Руху. Від тріюмфу Прометеївської ідеї — згоди і союзу всіх поярмлених Москвою народів, передусім польського й українського, залежить розвал імперії.

Володимир Барагура

ПОЛІТИКА ХВИЛЕВИХ МОЖЛИВОСТЕЙ І ПОЛІТИКА ДАЛЬНОГО ПРИЦІЛУ

„Хто має очі — хай дивиться,
Хто май вуха — хай слухає"...

Якщо визнаємо аксіому, що політика, це „мистецтво досягнути найвищих успіхів у даному історичному моменті при найменших втратах", то в сьогоднішньому укладі можливостей ми, українці, мусимо зайняти подвійне становище, а саме — на батьківщині стосувати політику коньюнктури історичного моменту, а на еміґрації політику дального прицілу. Конкретно сказавши, проблему державницької політики має вирішити наше населення в материку, а в цих його заходах обов'язана йому допомогти еміґрація. Крайовий національний провід зорієнтований у можливостях найкращих здобутків, у ситуації, яка заіснувала в Україні. На думку передових наших політичних діячів в Україні мусимо хвилево задовольнитися федералістичною, чи конфедераційною формою державности з комуністичним навіянням, як переходового етапу здобуття повної суверенности.

Раптовий поворот вітчизняних чинників у їхньому неґативному ставленні до українців на поселеннях — невипадковий. Він глибоко й основно продуманий з теперішніми правлячими державними чинниками СССР і УССР та з українськими активістами-реформістами, щоб приєднати еміґрацію до концепції обмеженої державної форми й пригасити серед еміґрації панівну політичну ідею в конкретну концепцію повної незалежности.

Тому на теренах наших поселень, зокрема в ЗСА й Канаді, появилося багато вишколених емісарів, які своєю красномовністю намагаються переорієнтувати самостійницько думаючу еміграцію й прихилити її до федеративної чи конфедеративної концепцій. Всупереч дійсності вони намагаються змалювати куди привабливішу картину ситуації в Україні завдяки політиці гласности й перебудови, ніж це насправді є. І деякі провідні кола, а то й загал громадянства в діяспорі, які поза красномовністю не бачать справжнього стану справ, беруть цю картину за „добру монету" і стають у позицію оптимістів, які радіють, що в півпорожній пляшці є все таки ще половина алькоголю, або, що з порваного мішка не висипалася ще вся бараболя...

Бо що таке РУХ? Хай полуда не закриває нам очей, погляньмо правді в очі. Рух, це не виключно український прояв. Це організоване зґромадження населення України різних національностей, які проживають на її території, хоч у проводі є українські комуністи. Рух, це фактично реформована в дусі ґорбачівщини партія в противагу до Комуністичної партії „консерватистів". Тому що слово „партія" має дещо одіозне забарвлення, це угрупування прийняло більш сприємливу, евфемістичну назву — „РУХ".

Між проводом РУХ-у й Ґорбачовим є домовлення, що Україна отримає деякі куці полегші, чи буцімто політичні полегші коштом правселюдної заяви прийняття концепції федерації в межах союзу з Росією. Такі деклярації вже кількакратно проголосили провідні люди РУХ-у.

Тому українці на поселеннях мусить узяти на себе два завдання - підтримати наших земляків у їхніх змаганнях до обмеженої форми самостійности й одночасно плекати ідею повної державности -- вільної, суверенної соборної України. Ця концепція не сміє завмерти, вона мусить безперервно жевріти до часу, поки зможе спалахнути повним полум'ям, коли прийде нагода здійснити її без зайвих жертв.

У вільному світі немає спеціяльних перешкод плекати цю ідею й просувати її хоч цей „вільний, чи Західній світ" в основному мало зацікавлений нею, а, навпаки, їй неприхильний. Діло в тому, що політика „волелюбних" великих держав, які керують долею світу, накидаючи інколи слабшим країнам силою свою волю, дивляться на питання української державности, чи людських прав зі становища власних інтересів. Вони помилково вбачають у збереженні інтеґральности російської імперії будь-яких її формах засіб політично-мілітарного балянсу і запоруку світового миру. Захід дав СССР вільну руку ладнати справу України й інших республік, включно з ужиттям насильства.

Захід уважає Україну невідлучною складовою частиною, яка живе від століть (Переяславська умова) добровільно в симбіозі з Росією й навіть у час Визвольних Змагань не здобулася на уневажнення цього договору. Тому західній світ розуміє, що визвольний рух в Україні 1917-21 років за власну державність, це на ділі частина всеімперської революції проти царського деспотизму світоглядово-ідеологічних і соціо-економічних, а не політично-державницьких принципах.

Гасла людських прав, демократії, самовизначення народів, такі часті на устах голів держав, конґресів, ОН, політиків, спостерігачів-аналітиків, журналістів, коментаторів стосуються до всіх, навіть найменших народів-племен, але не до України.

Але справжнього миру на світі не буде так довго, поки дослівно всі народи не матимуть змоги жити власним життям. Цю істину повинні зрозуміти найкраще американці, бо ЗСА, як держава, постали шляхом війни вихідців з Англії проти власного материка через релігійні і економічні переслідування та топтання їхніх людських прав. Цю ситуацію добре характетизує наша провідка: „Баба забула, як дівкою була"...

Залишити Україну з-понад 50 мільйонами населення й з величезними природніми ресурсами в межах СССР, це створити вогнище, яке повсякчас загрожуватиме світові, бо основна політично-державницька-імперіялістична лінія Росії від часів Івана Ґрозного, як це підкреслював у своїх універсалах і маніфестах гетьман Іван Мазепа — це оволодіння світом. Частина цього пляну здійснилася після Другої світової війни.

Росія, який устрій і форма правління в ній не були б, ніколи не відступить від цієї накресленої мети, хоч через обставини на якийсь час притихне, як ось тепер.

Цю ментальність нашого партнера, з яким довелося нам жити у симбіозі паразитського типу понад триста років, а доведеться ще перебувати неокреслену кількість років, я мав нагоду збагнути незабаром після прибуття до ЗСА. Я попав на працю „гавзмена" в готелі „Едісон". Тут я познайомився з росіянином, колишнім капітаном царської армії. Він запропонував мені спільно проводити годину обідного відпочинку. Ми гуторили на різні теми, здебільша на національно-політичні. Раз він виклав мені свій погляд на місію й ролю Росії: „Ви, українці, а ми, росіяни, боремося проти совєтського режиму, який панує в Росії. Але між нашою боротьбою є велика різниця — ви, українці, боретеся не тільки проти комунізму і проти режиму, але ви й сепаратисти, змагаєте до розчленування Росії та до створення власної держави. Ми, росіяни, маємо легше завдання: боремося тільки проти режиму. Але душа кожного русского радується, що сьогодні сповнилася давня царська мрія — ми дійшли до серця Европи, маємо доступ до морів".

Я побачив, що з нього говорить російський патріот, державник-імперіяліст, який засуджує систему влади, але оцінює націо-

(Закінчення на стор. 3)

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ
Редагує Лев Яцкевич

Космічні подорожі „Вояжерів"

Ген далеко, поза плянетою Нептуном, для якого наше сонце видається ще однією срібною зорею, поміж мільйонами інших зір нашої ґаляктики, пливе безпілотне судно у далеку незнану подорож...

„Вояжер 2", американський міжпростірний корабель вичалений 12 років тому, перелинув минулого місяця понад верхів'ями Нептунових хмар та залишає саме тепер нашу соняшну систему для нових пригод у міжзоряних просторах інших світів.

Перед космічною місією „Вояжерів", ми знали дуже мало про зовнішні плянети нашої соняшної системи, з приводу їхньої далекої відстані від землі, які навіть у найкращих телескопах світу мали вигляд маленьких затьмарених дисків.

До речі, НАСА вичалила із своєї бази на Фльориді, пізнім літом 1977 року не один, але два „Вояжери", із прицілом прослідити найдальше розташовані плянети нашої соняшної системи. За останніх 12 років обидва „Вояжери" переслали на землю багато інформацій, які дозволили вченим, не тільки докорінно змінити астрономічні підручники, але теж доповнити їх новими ревеляційними розділами.

З уваги на те, що приблизно кожних 176 років, плянети Юпітер, Сатурн, Уран та Нептун розташовані на одній простій лінії, відповідно унапрямлене космічне судно може переїжджати з однієї плянети на другу, використовуючи механічний феномен ґравітаційної сили цих плянет.

В часі переплигання міжпростірного корабля з одної плянети на другу, ґравітаційна сила згинає траєкторію льоту його, та збільшує його швидкість, яка перекидає й міжпростірний корабель з однієї плянети на другу.

Обидва „Вояжери", вагою 1,800 фунтів кожний, були устатковані низкою прецизійних інстументів, таких, як космічне радіо, телевізійні фотоапарати, чутливо сприймальні елементи для нижче ніж інфрачервоних та вище ультрафіолетних променів, магнетометри, викривачі плязми, космічних променів та чутливих сприймальних елементів електрично заряджених частинок.

Найбільшою несподіванкою для світу було виявлення вулканічної дії на місяці Юпітера. Це був перший випадок активного вулкану в соняшній системі, поза землею. Мало того, полум'яні пера цих вулканів досягали висоти 190 миль понад поверхню кратерів, а швидкість викиду ляви дорівнювалася 2,300 милям на годину, в порівнянні з викидною швидкістю ляви на землі, що (з приводу більшої ґравітації) доходить тільки до 112 метрів на годину.

Після перелету обидвох „Вояжерів" повз плянету Юпітер, вони полетіли в напрямі плянети Сатурн, яку кожний з них досягнув з дев'ятьмісячною різницею часу один в листопаді 1980 року, а другий в серпні 1981 року коли Галілео Галілеї унапрямив в 1610 році свій саморобний телескоп на плянету Сатурн, він помилився, думаючи, що його перстені — це місяці. І щойно переліт „Вояжерів" повз цю плянету виявив його помилку та їх космічну красу, у виді кругових, ексцентричних, перекручених, бриловатих, загущених та павутинних перстенів, складених з космічних частинок, величина яких коливалася від зеренця солі до величини середньої будівлі. Ця складна споруда його перстенів, нагадувала вченим штудерно виткану тканину.

Коли „Вояжер 1" унапрямлено для обсліду Титана, найбільшого місяця Сатурна, „Вояжер" полетів у напрямі плянети Урану, до якого він добився в січні 1986 року. Тому що Уран розташований на відстані 1,8 більйона миль від Землі, ми знаємо дуже мало про цю плянету, від часу її відкриття Вілліямом Гершелем в 1781 році.

По Юпітері та Сатурні, Уран розчарував науковців. Обличчя Урану було покрите газами та нагадувало блідозелену кулю, зате його місяці перевершили блиском свою плянету. Один з місяців, „Міранда" виявив велику різнорідність геології: кручі, кеньйони, та долини густопотавровані кратерами.

Після відвідин Урану „Вояжер 2" поправцював до плянети Нептун, своєї четвертої та останньої мети. З відстані, приблизно три більйони миль від сонця, всі інформації, переслані на землю „Вояжером 2" були, в основі, цілком нові. Але з уваги на його далеку відстань від землі, радіовим сигналам, висиланим з контрольної Місії на землі (не зважаючи на їх світлову швидкість) забирало більше, ніж чотири години часу, заки вони зайшли до міжпростірного корабля „Вояжера".

Летючи 60,000 миль на годину, „Вояжер 2" перелетів повз його північну півкулю, на відстані 3,000 миль (від вершка Нептунових хмар). У противагу до спокійного Урану, блідоблакитний Нептун виявився дуже бурхливим світом, в якому швидкість вітрів в його атмосфері досягала 400 миль на годину. Найбільший місяць Нептуна, Міранда виявив непривітну скелясту поверхню та познаки вулканічної дії.

Від свого вичалу в серпні 1977 року, „Вояжер 2" пролетів більше миль та переслав більше інформацій, ніж якийнебудь сателіт, колинебудь. „Ґренд тур" до зонішних плянет закінчився, але космічна подорож „Вояджерів"-двійників триває далі нечартерованими шляхами космосу. Науковці вірять, що за ними можна буде слідкувати та отримувати в дальшому нові інформації, через наступних 25 років.

Володимир Жила

МОЖЕ ЩЕ ПОВЕРНУСЯ...

„Сьогодні серед багатьох складних процесів в українській радянській літературі, які стали практичним виявом перебудови, — пише „Вінницька Правда" з 18-го червня 1989 року, — є стремління повернути великій Україні все створене і створюване справжніми її дітьми-мистцями на численних острівцях української культури у всесвітньому океані".

Тут же Михайло Каменюк у статті „Біль перелітного птаха" дає короткий нарис життя поета Яра Славутича, який „пристав до тієї групи українських інтелектуалів, які особливо непримиримо сприйняли всі жахи і потворність сталінізму, що приводом стояв у них за спиною, зокрема, українським голодомором тридцятих". Проживаючи в канадському Едмонтоні, — пише автор, — Славутич поринув в життя української діяспори, став палким пропаґандистом рідної культури та слова серед еміґрантської молоді, видав понад десяток наукових книг з україністики, став професором української та славістичної філології в Альтбертському університеті. Зараз вийшовши на пенсію, продовжує велику культурницько-просвітницьку працю, очолюючи Українське шекспірівське товариство.

З поетичних збірок Славутича, виданих в Канаді, автор високо оцінив „Завойовників прерій, вважаючи цю збірку найяскравішою книгою поета. Каменюк стверджує, що в збірці є чимало подільських мотивів, як згадка про подільську пшеницю, яку засівають перші українські поселенці „в сувору канадську землю". Автор підкреслює, що в збірці є також конкретні присвяти, як поетові „недолі нашої" Василеві Стусові та іншим нашим землякам. Дуже інтимно звучить в статті признання Яра Славутича з листа на Україну: „...а може ще повернуся на Вкраїну вмирати, як тільки поменшає там сталіністів, на що останнім часом особливо хочеться сподіватися". Це признання зворушило й М. Каменюка, який пише: „Не відаю, чи судилося тому збутися. Але повернення Славутичевої поезії додому, поезії, що, як біль перелітного птаха, торкнула крилом душу покищо одинокого читача, хотілося б святкувати сповна".

Стаття ілюстрована знімкою Славутича і кількома віршами, як „Завойовники прерій" (вірш), „Тебе з корінням вириваю", „Чорне море", „Ні гожий Майн, ні Райнові щедроти", „Сорока" тощо.

Поезія Славутича появилася також на сторінках журналу „Київ", за січень 1990 року. Тут у відділенні „Українська діяспора" маємо чудову добірку „Віршів про Київ", як „Облетівши довкола світу", „Київська весна", „Україно, мій рідний краю", „Київ", „Правооборонці" та інші. Вміщено тут також знімку поета й короткий нарис про його життя.

Літературні кола в Україні чим раз більше цікавляться літературними здобутками діяспори, що є похвальним і наскрізь приємним явищем. Аджеж, це творчість мистців одного народу.

Мирослав Семчишин

У БОРОТЬБІ ЗА ЕКОЛОГІЧНЕ ОЗДОРОВЛЕННЯ УКРАЇНИ

II.

Неможливо, в обмеженій розміром статті, подати хоч би невеличку частину тих усіх задокументованих наслідків чорнобильської трагедії, які відчувались негайно після вибуху і посьогодні відчуваються тисячами нещасних жертв катастрофи. Для прикладу наведемо тільки одну коротку цитату з „Комсомольської Правди", з липня 1989 року. У репортажі з Чорнобиля там читаємо таке: „На думку спеціялістів з Академії Медичних Наук СССР, через п'ятдесять років, для тих, хто проходять служби в зоні проведення деактивізації, значно зросте ймовірність появи злоякісних пухлин, різних захворювань крови. Дадуться в знаки ураження нервової і ендокритної системи, щитовидної залози. Не виключена й можливість генетичних аномалій" („Забутий гарнізон").

Тисячі людей погинуло від радіяції, а влада й досі не проголосила правдивих статистичних даних... А ті, що вижили постійно хворіють різними часто невиліковальними недугами, а серед них і діти. Стверджено, що 5,000 дітей опромінено радіяцією. У багатьох школах Київської і Житомирської областей спостерігається загальмування інтелектуального розвитку. „У третини дітей народицької восьмирічки — розказує учителька Онупрієнко — побільшена щитовидна залоза. Дітей мучать болі голови, через 10-15 хвилин діти погано сприймають пояснення на лекції". Діти-жертви Чорнобиля в'ялі, в їхніх очах немає блиску, стареча в них байдужість до всього...

А як з природою? 17,000 гектарів землі містечка Народичі (одна з найбільше потерпілих від радіяції) опромінено радіонуклідами. Сьогодні-це відгорнуті пустарища, це пропащий терен. Ні ногою ступити, ні сокирою діткнутись. А з природними продуктами як. Ось слова медсестри Наталі Сич з Народич на районній партійній конференції: „Давно вже настав час розказати людям усю правду. До лісу ходити не можна, продуктів з городу як і м'яса, молока споживати не можна. На грибах приладами міряють радіяцію. Але наша заготівельна контора приймає сушені гриби. Для кого і для чого ми виробляємо м'ясо і молоко? А статистика показує, що отих радіяцією поражених грибів цілі тонни відправляються в різні області України. А крім грибів — з радіяційної зони потоком ідуть овочі, яйця, м'ясо, молоко, фрукти, хліб. Йдуть до Миколаївської, Дніпропетровської, Кіровоґрадської, Донецької областей... Із отруєного атомом Полісся рине справжній вал усякого збіжжя... У сімнадцяти колгоспних районах людям позволено їсти „свою" картоплю. Зате колгоспній худібці — заборонено"...

Ось яка політика! Ігнорується елементарні вимоги народного здоров'я і влада заставляє населення харчуватись отруєними продуктами... Наніщо здались слізні благання жінок з Народич, висловлені до з'їзду народних депутатів, забезпечити район чистими продуктами...

Драматизм екологічної ситуації

Чорнобильська трагедія, хоч єдина по своїй суті так вимовою фактів як і жахливими наслідками, явище не відокремлене. Впарі з цією досі так болючою раною на народнім організмі, від років почала ятріти друга велика рана, що неначе рак своїми мацками почала охоплювати цілі простори, зокрема південносхідньою України. Ій на ім'я — екологічне забруднення, що перспективно загрожує новою катастрофою, і то нечуваних досі розмірів.

Боротьба з цим таким актуальним, як і в інших народів, екологічним лихом, проходить у двох паралельних течіях: у державному маштабі (засобами совєтської прокуратури) і в загальногромадському самозахисті, що від кількох останніх років виступає під назвою „Зелений Світ".

У першому пляні на проблему екологічної небезпеки багато світла кинуло дуже замітне інтерв'ю „Літературної України" з заступником головного прокурора УССРО Потебеньком, з кінця грудня минулого року. Екологічне становище в республіці, ствердив цей високого рангу службовець — дуже складне і боротьба за його безпеку — дуже відповідальне завдання. Оздоровити нинішню, вкрай несприятливу екологічну ситуацію, незвичайно важко. А екологічно та ситуація складна тим, що за останні десятиліття в Україні прийшло до нагромадження виробничого потенціялу і встановлення недосконалої технології. Ще більше, екологічні проблеми переплелись зі соціяльно-побутовими і уздоровити такі саме умовини життя і праці людини-дуже важко. Оздоровленням екологічної ситуації займаються органи прокуратури, спеціялізовані групи які ведуть боротьбу з порушниками екологічного законодавства.

А ось декілька прикладів: того, що діється на екологічному фронті України, де ситуація справді драматична. Колись гарні, чисті, зелені міста і містечка, перетворились на задимлені, отруєні випарами шкідливих речовин із сотень промислових ґіґантів, де людям нетощо жити, але дихати важко. В першу чергу йдеться про повітря. Його основними забруднювачами є області Донецька, Дніпропетровськ, а в останньому часі до них приєдналась Київська, Волинська і Тернопільська. В цілому, 68 міст мають великий процент забруднення, а найбільше міста: Донецьк, Дніпропетровськ, Київ, Черкаси, Харків, Одеса, Маріюполь а в західніх областях — Тернопіль і Калуш. Основними забруднювачами є підприємства чорної металюрґії, енерґетики і хемічної промисловости.

Не менше катастрофально виглядає справа рік, озер і морів. Ще влітї минулого року офіційно було стверджено прямо жахливий стан цього забрудження. За офіційними даними у 1987 року було скинуто в басейни Чорного і Озівського морів 1.15 більйона кубометрів брудних стоків, при чому було виявлено що забруднюється не лише поверхневі води але й підземні. В результаті на території 21-ої області в підземних водах виявлено пестициди, кількість яких значно превищує допускальну норму.

Закінчення буде.

УЛТПА влаштовує 35-ий баль дебютанток

Дня 27-го січня відбувся в Чикаґо 35-ий Баль Українського Лікарського Товариства Північної Америки з презентацією молоденьких дебютанток. Тому, що цей 1990 рік був особливо знаменним з огляду на події останніх літ, які сплітали в собі багато цікавих дат і відзначень, так тут на поселеннях, як і в рідній Україні, організатори підкреслили їх у переведенні дебюту.

• • •

Звичайно, в атмосфері елеґантних, суто позолочуваних і просторих заль, ці балі нагадують дух клясичних віденських балів, де при звуках чарівних вальсів забавляється громада Чикаґо. Тому ніхто ніколи не зможе забути, ні цих балів, ні хвилини, коли на залю входять парами молоді дівчата зі своїми батьками і ескортами. Чар молоденьких, зарум'янених облич, чар дівчат у білих бальових сукнях, нагадує цвіт весняного саду, який гей би розвивається у легенькому коливанні першого вальса. Незабутнього вальса Штравса...

Та, цього року, наші дебютантки та їхні ескорти, винятково понесли із собою не тільки спогад цього чарівного вечора, але також і глибоко закарбували в серцях материнські слова мґр Орисі Кардосо. Слова, що нагадали їм про їхні перші кроки, шкільні роки і недалеке майбутнє. І ось цитуємо рядки оцих щирих материнських слів, які сколихнули не тільки почуттями нашої молоді, але і знайшли відгук поміж усіми гостями цього незабутнього вечора:

„Я дуже горда, що сьогодні в імені всіх ваших батьків, маю честь привітати вас окремим материнським словом. У ньому бажаю висловити всю нашу любов до вас, якими від перших кроків започаткували ви шлях вашого життя. А припало воно якраз у надзвичайно цікаву добу людства, а зокрема вагомий подіями історичний період нашого українського народу. Цей баль дебютанток зовсім невипадково визначив собі ціль випускати в світ широкий, сам цвіт нашої найкращої свідомости молоді, яка тільки що, іспитом зрілости з українських предметів попрощала мури „Рідної Школи", несучи зі собою в далекі світи рідну мову, рідну пісню, знання української літератури, історії, географії, і культури, як оце чарівне євшан-зілля, запах якого має таку потужну силу, що коли б ви і забули про все те, що роками здобували, навчаючись у рідній хаті, рідній школі, чи громаді, коли б життя понесло вас у цілком іншу спільноту — то вдихнувши пахощі євшан-зілля — ви обов'язково пригадаєте собі все те, що втратили. А саме: рідних батьків, рідну хату, рідну пісню і рідну мову.

Недаром наш видатний поет Василь Симоненко писав у „Лебедях Материнства":

Виростеш ти, сину,
вирушиш в дорогу.
Виростуть з тобою
приспані тривоги.
За тобою завжди будуть
мандрувати
Очі материнські і білява
хата.

і

Можна вибрать друга
і по духу брата,
Та не можна, сину,
матір вибирати.
Можна все на світі
вибирати, сину, —
Вибрати не можна,
тільки Батьківщину.

А ансамбль Варта зі Львова співає в „Світлиці":

Сину, затям собі, сину,
Де б ти у світі не був,
Кожний світлицю
покинув,
Але, ніхто не забув,
Але, ніхто не забув...

І хоча цей баль присвячений нашим молоденьким дівчатам, які тим дебютом засвідчують свою зрілість і повну приналежність до товариських кіл нашої громади, та їхнім ескортам — ці високопоетичні слова відносяться до цілої нашої молоді. І тому, я вірю, що вони глибоко проникнуть ваші серця".

Далі, в слові О. Кардосо багато було сказано про останні бурхливі, далекойдучі зміни в Україні, які ведуть до повного визволення України з-під большевицького ярма. На закінчення О. Кордосо роздала всім по ґілочці запашного євшан-зілля, яке піде з ними у дальші мандри життя.

• • •

Дебютантки з ескортами (зліва): Роман Маринець, Петруся Коверко, Адріян Захарів, Аля Кардосо, Ярс Мельник, Таня Стахнів, Адріян Гриневич, Тамара Данилюк.

(Foto: Ford Fox Studios)

Ми, батьки, були незвичайно зворушені, дивлячись на наше молоде покоління, яке так розкішно забавлялося, і порівнювали роки своєї власної, несміливої молодости... Якими ж гордими ми були за наших дітей...

Коли мова про учасників дебюту, то ось вони: Петруся Коверко і Роман Маринець, Тамара Данилюк і Адріян Гриневич, Таня Стахнів і Яро Мельник, Аля Кардосо й Адріян Захарів.

Признання належиться мґр Роксані Дикій-Пилипчак за її високомайстерну професійну підготову до танців, як і теж колишній вчительці „Рідної Школи" Лесі Мудрій за її вірш — присвячений дебютанткам. Цей вірш із зворушенням відчитала мґр Зірка Смородська з Ню Джерзі.

Чар вечора продовжувався до ранньої зорі. Пари плили танок за танком у ...глибінь ночі.

Орися Коссак-Кордосо

ТАБІР — ЛЕЩАТАРСЬКИЙ РУХ

В Лаврентійських горах Квебеку відбувся 26-ий лещатарський табір. 88 юнаків і юначок і 18 членів команди з Канади і ЗСА таборували в шалей „Бас де Плен Ер" біля високих гір Монт Треблянт і Сес Совер. Отаман табору, Олесь Гордієнко, член куреня „Вовкулаки", вже шостий рік є організатором цього успішного зимового табору.

Під час дня ми з'їжджали з гір Монт Треблянт, а вечорами з гір Сен Собер. Цього року таборові зайняття лещатарського змагу, попису Сковороди й гутірок при ватрі, були доповнені дискусіями про РУХ і фестиваль „Червона Рута". Комендант табору Андрій Головатий, член музичної групи „Люті Гуцули", розказав таборовикам про свою участь у фестивалю „Червона рута", який відбувся в Чернівцях. Це був перший фестиваль, на якому учасники співали виключно українською мовою. У ньому взяли участь музичні групи й солісти з країн Европи, Північної Америки, Південної Америки й Австралії.

Таборовики зацікавилися цією історичною подією і вивчали нові пісні з фестивалю, а зокрема групи „Не журись!". „Символіка" і „Металева Школа" стали популярними таборовими піснями й учасники співали їх при кожній нагоді.

Таборовики з ентузіязмом вибрали назву табору „Лещатарський РУХ". Слово набрало додаткового значення для учасників. Кожного ранку день починався енергійною руханкою, а підготовка до з'їздів на лещатах відповідним проруxом. Таборовики зібрали понад 300 долярів на потреби РУХу і записали на стрічку кілька пісень, щоб вислати друзям в Україну.

Ціллю лещатарських таборів є провести приємно час серед зимової природи з друзями своїх та інших пластових станиць.

В останньому році події в Україні — відродження української пісні і мови, створення РУХу й успіхи фестивалю „Червона Рута" — збагатили програму зимового табору цікавими дискусіями і новими піснями.

В суботу, 30-го грудня, таборовики роз'їхалися з обіцянкою, що будуть продовжувати товариські зв'язки і підтримувати РУХ та приготовлятися до дня, коли лещатарський табір можна буде відбути в Україні.

Таня Бардин

ПРОСЯТЬ ПРИГАДАТИ

Голова Окружного Комітету Відділів в Ню Йорку інж. Михайло Шпонтак пригадує, що у поміщеному звідомленні про загальні річні збори Округи (див. „Свобода" з 9-го березня) не згадано, що секретар 200-го Відділу УНС і союзовий непересічний організатор Іван Пригода був в 1989 р. чемпіоном Округи, здобувши 24 нові члени. У передконвенційному періоді він успішно розгортає організаційну працю і за це належиться йому окреме признання.

Потрійний ювілей душпастиря

Однією з найбільш приємних хвилин мого десятирічного перебування на Фльориді, мушу признатися, є присутність на прийнятті для відзначення аж потрійного ювілею о. Богдана Скаскова.

Прийняття відбулось в Українському Культурному Центрі у Голливуді.

Уся підготовка до ювілею відбувалася в найбільшій таємниці. Отець Богдан нічогісінько не підозрівав, знала про це його дружина Мирослава, але тайну дотримала аж до самого приїзду до УКЦентру і то під іншим претекстом. А було це в суботу, 3-го березня, о год. 5-ій. Зайшовши в середину, привітало його 150 осіб заздалегідь запрошених гостей, які грімко заспівали „многая літа". На сцені великий напис пояснював ці ювілеї, а саме 10-ліття ерейських свячень, 75-ліття із дня народження на 45-ліття найбільш примірного супружого життя.

Отець ювілят стояв хвилину до глибини зворушений таким щиросердечним і несподіваним привітом. Стримуючись на силу від сліз, подякував за привітання.

Коли вже всі зайняли місця з ювілятом і паніматкою за почесним столом, де крім них ще сиділи о. Степан Зарічний, о. піддиякон Добош з дружиною Юлією, подружжя Лужняки з родиною.

Михайло Яремко, господар вечора, вітаючи усіх, передав дальше ведення порядку імпрези о. піддиякону М. Добошеві, який зразу ж попросив самого о. ювілята розпочати вечір молитвою та благословити іжу. Майстер церемонії підніс тост за здоров'я о. ювілята та попросив гостей відспівати многолітствіє.

Тут несподівано приїхав гість з Вашінгтону о. Йосиф Денищук, приятель з часів 18-літнього перебування ювілята у Вашінгтоні, де він працював в Конгресовій бібліотеці та допомагав у збиранні фондів на будову катедри ім. св. Родини. Через декілька хвилин майстер вечора попросив о. Йосифа Денищука до головної промови в честь о. ювілята. Змальовуючи сильветку о. Богдана, вказав також на його ставлення до всіх українських справ як справді щирого і відданого патріота своєї нації.

Отець Степан Зарічний, парох церкви Непорочного Зачаття в Маямі, у своєму короткому слові дякував отцеві ювілятові за його поміч під час зимового перебування тут, у Маямі, та відчитав два листи-привіти — один від Владики Роберта Москаля в Пармі, а другий від Владики єпископа Інокентія Лотоцького з Чикаґо.

Майстер церемонії відчитав привіти від „Провидіння", оо. Василіян у Воррен, Мишиген, де о. Богдан помагає у літні місяці, від родини о. Богдана — Юркових і Скипакевичів та їхніх дітей, також прислані побажання від членів хору при церкві св. Йосафата у Воррені, як і короткий лист від Івана Савича із Трой, Миш.

Услід за цим складали привіти представники місцевих організацій: Ліда Балабан — ОЖ ОЧСУ, М. Яремко — УККА, Роман Балабан — ООЧСУ, Іванка Яремко від хору у Голливуді, В. Вільчинський — Український Культурний Центр, Осип Сохор — купців і промисловців, Ірена Ракуш — Союз Українок в Маямі. Також виступили із словом привіту Ярослав Ґавур із Ґлен Спей, де о. Богдан душпастирював шість років, д-р Кудрик, старий знайомий із Дітройту, тепер у Блумінгтон, Інд., та інж. Степан Скробач, який подав деякі моменти із життя ювілята, про які ніхто із попередників не згадував.

Несподіванкою були слова для ювілята з привітом із України, які передала гостя з України та подарувала портрет Шевченка на пам'ятку о. Богданові.

Відтак ювілят о. Богдан у своєму короткому слові подякував усім присутнім, а в першу чергу тим, що причинилися до сьогоднішньої трапези у приготуванні їди.

На закінчення о. Денищук провів молитву „Отче наш" з подякою, та відспівано „Боже Великий". Тоді всі присутні по черзі складали свої гратуляції отцю ювілятові та його дружині Мирославі.

Наступного дня, в неділю, 4-го березня о год. 10-ій о. ювілят в сослуженні о. пароха С. Зарічного та о. Йосифа Денищука відправили Святу Літургію в церкві Непорочного Зачаття в Маямі.

По святій Літургії усі три отці відправили Панахиду в наміренні генерала Тараса Чупринки-Шухевича — головного командуючого Українською Повстанчою Армією — у сорокліття трагічної смерти в Білогорському лісі біля Львова.

А. Горак—Сонрайз

Політика...

(Закінчення зі стор. 2)

нально-територіяльні і престижеві досягнення, які для Росії здобув ненависний йому совєтсько-тоталірний режим, а яких не міг добитися царський уряд.

Домагатися самостійної держави, це ніякий злочин. Це священний обов'язок і право кожної шануючої себе нації. Ці домагання не мусять відбуватися засобами революційнозбройної, чи саботажної акції. Вони можуть проходити леґальними засобами шляхом розмов, переговорів, використування конституційно-правних постанов, наприклад, право кожної республіки вийти зі складу СССР.

Практика показує, що коли в мирних домаганнях ставити вимоги в формі милостині, коли домагатися мінімум, лише охлапів, тоді отримається тільки кості. Коли ж ставити залежно від коньюнктури найвищі домагання, тоді можна добитися кращих здобутків. Навіть робітничі спілки в переговорах із працедавцями ставлять найвищі домагання, а потім шляхом переговорів отримують задовільні результати.

Так робить Польща, так поступають балтійські держави. Якщо буде вжита брутальна сила, то не збоку цих народів, які леґально домагаються своїх прав, а збоку окупанта й тоді вийде наверх його правдива природа.

Український нарід скривавився й утратив забагато життєдайних сил. Тому в теперішній ситуації треба стосувати політику хвилевої коньюнктури, не нехтуючи одночасно політикою дальнього прицілу, щоб бути готовим у слушний час.

ПРЕЗИДЕНТ ДЖОРДЖ БУШ і прем'єр Польщі Тадеуш Мазовецький минулого тижня підписали угоду про збільшення американських фінансових вкладів у економіку Польщі. У своїй промові з нагоди привітання Т. Мазовецького, президент Буш потвердив підтримку для Польщі та заявив, що Польща „мусить мати голос" в будь-яких рішеннях, що торкаються її західних кордонів. Угода, що її підписали обидва мужі, поступово зліквідує польські закони, які забороняють американським комерсантам переносити заробітки з Польщі до ЗСА.

ЛЕВ ТРОЦЬКИЙ МАВ можливість відсунути Сталіна від влади чи радше проводу над революційною Росією, якщо б був погодився стати на чолі проводу так, як йому тоді пропонували. Одначе він відмовився бо побоювався, що його жидівське походження може викликати протисовєтські наставлення за кордоном. Англійська газета „Обзервер" подала на своїх сторінках вістку про те, що совєтський історик Віктор Данілов знайшов документ в якому говориться про те, що Ленін запропонував Троцькому стати заступником предсідника уряду п'ять років після того, як большевики перебрали владу в 1917 році.

ЗАКОНОДАВЦІ СТЕЙТУ Айдаго прийняли найбільш строгий закон про заборону абортів. Губернатор Сісил Д. Ендрус ще не підписав цього законопроєкту, він має на це п'ять робочих днів. Якщо С. Ендрус його підпише, опоненти матимуть 60 днів для того, щоб зібрати достатню кількість підписів мешканців стейту, які не згідні із забороною абортів, а в листопаді прийнятий закон може бути змінений. Губернатор С. Ендрус, демократ у стейті, де переважають республіканці, сказав, що він підтримує право на аборти, лише у випадках зґвалтування, кровозмішення, важливих недоліків або деформації плоду та якщо в загрозі знаходиться здоров'я жінки. Це й є в основному винятки, в яких законодавство дозволяє леґальний аборт. У випадку зґвалтування, жерва повинна зголосити це до семи днів, а у випадку кровозмішення жінка повинна мати більше 18-ти років.

У світлу пам'ять нашої покійної СЕСТРИ

Анни Дуди

у 20-ту річницю смерти
жертвуємо 300 дол.
на НАРОДНИЙ РУХ УКРАЇНИ.

Сестри:
Евгенія ТОВТ
Катруся БЕРЕЗЯК
Стефанія ПЛОСКІНА

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
нашого Найдорожчого
МУЖА, ТАТА, ДІДУСЯ І ВУЙКА

св. п.

Володимира Колця

відправляться

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

в суботу, 31-го квітня 1990 р.

у церкві Богоявлення Господнього, Рочестер, Н. Й.;
в церкві св. Володимира, Ґлен Спей, Н. Й.

ЕВГЕНІЯ КОЛЬЦЬО з родиною

Ділимося сумною вісткою,
що по довгій недузі в неділю, 11-го березня 1990 р.
відійшов у Вічність
наш Найдорожчий
МУЖ, ТАТО, ДІДО І ПРАДІДО

бл. п.

ІВАН КАМІНСЬКИЙ

народжений в 1913 р. в селі Ляцьке Шляхоцьке, Станиславівщина.

Залишив у смутку:
дружину — АННУ
синів — ВАСИЛЯ І ЯРОСЛАВА з родинами
чотирьох внуків і одного правнука
та ближчу і дальшу Родину в Україні

Ділимося сумною вісткою
з Ріднею, Приятелями і Знайомими,
що в неділю, 25-го березня 1990 р. відійшла у Вічність
наша Найдорожча
МАМА, БАБУНЯ І ПРАБАБУНЯ

бл. п.

МАРІЯ з ОТАВІВ СВИСТУН

нар. 14-го жовтня 1900 р.
в Копичинцях, Україна,
учителька народніх шкіл в Копичинцях і на Холмщині.

ПАНАХИДА відбудеться у похоронному заведенні Burnadz, 371 Lakeview Ave., Clifton, N.J. **у вівторок, 27-го березня 1990 р. о 8-ій год. веч.**

ПОХОРОН у середу, 28-го березня 1990 р. о год. 9-ій ранку з церкви св. Миколая в Пассейку, Н. Дж. на цвинтар св. Михаїла, Подай, Н. Дж.

У глибокому смутку:
донька — д-р БОГДАННА СВИСТУН-РІВЕС
син — РОМАН з дружиною ОРИСЕЮ
внуки —
д-р ПЕТРО РІВЕС із дружиною ХРИСТИНОЮ
командир АНДРІЙ СВИСТУН з дружиною ДЖУДІ
ХРИСТИНА з чоловіком АЛЕКСАНДРОМ КРИНИЦЬКИМ
ЛІДА й ОРЕСТ
правнуки — ЕМІ РІВЕС
ІВАНКА, СТЕФА І МАРТА КРИНИЦЬКІ
та ближча і дальша Родина в Америці, Німеччині й Україні

•

Замість квітів Родина просить складати пожертви на Фонд Допомоги Дітям Чорнобиля через СУА.

Засновано Товариство українських бандуристів Арґентини

В суботу, 3-го березня ц.р., в Буенос-Айресі відбулася зустріч з Миколою Чорним, який саме того дня почав об'їжджати кобзарські ансамблі і гуртки бандуристів, які він заснував у Південній Америці протягом останніх трьох років.

Як годиться, дорогого гостя з Америки і опікуна бандуристів цілої Південної Америки ми зустріли і привітали на летовищі.

Хоч наш гість був досить перемучений довгою дорогою, вже по полудні він запізнався з молодшою групою бандуристів, яких ми маємо понад 20, і грають деякі на малих „бейбі"-полтавках, а трохи старші на чернігівках. Але всі ті бандури постарався в Америці М. Чорний завдяки жертвености українців. Ми щиро дякуємо усім тим, які закупили для нас бандури або пожертвували. М. Черний мав нагоду переконатися, що наша група росте і робить наочні успіхи. Бере активну участь у громадських концертах і академіях, а також виступає для арґентинців на телебаченні. При кінці минулого року молодша група і ансамбль у складі 12 осіб їздили до Прудентополя, Бразилія, на посвячення пам'ятника Тарасові Шевченкові.

Наша молодша група працює під керівництвом Марти Сищук-Собенко і талановитого бандуриста-інструменталіста Олеся Берегового.

Старшою групою проводить голова бандуристів Буенос Айресу Петро Мицко.

Саме привітання і попис відбувся в домівці філії „Просвіти" на Ляважоль.

На другий день, в неділю в українській католицькій церкві в Ляважоль була відправлена Панахида, очолена канцлером о. Глинкою, великим патріотом з Буенос Айресу, за сл.п. Василя Качурака, основника і довголітнього капельмайстра капелі бандуристів в Буенос Айресі.

Отець канцлер Глинка найперше привітав Миколу Чорного і подякував йому за жертвенну працю для популяризування бандури. Відтак розказав про заслуги сл.п. Василя Качурака.

Хоч був гарячий літній день в Арґентині, багато ще не вернулися з вакацій, все одно зібралося чимало бандуристів, крім родини його, щоб віддати честь своєму довголітньому провідникові.

О год. 5-ій відбулися основуючі збори Товариства українських бандуристів. Вони були попереджені довгою промовою М. Чорного, який розказав присутнім про ціль і завдання Товариства українських бандуристів (ТУБ), які вже існують в Бразилії, Америці, Канаді й Европі. Після довгої жвавої дискусії приступлено до вибору керівних органів Товариства українських бандуристів Арґентини.

До Управи ТУБ в Арґентині увійшли: голова — Григорій Синишин, заступник — Богдан Максименко, писар — Андрій Данилишин, скарбник — Олег Максименко, голова освітньої комісії — Олесь Береговий, а контрольну комісію очолила Настя Попович. Як член Товариства увійшли: Маргарета Спасюк-Полутрянка, музичний керівник ансамблю „Живі струни" з Апостолес, Маруся Проник, муз. керівник „Діброви" з Обери, о. Гектор Баланда з Хардіно-Америка та Наталка Ліщук з Енкарнасйон, Парагвай.

Намічено діяльність Товариства: Товариство має бути добровільною організацією для координування діяльности бандуристів Арґентини; утримувати зв'язки з бандуристами Америки, Канади, Бразилії, Европи; Офіційною мовою Товариства має бути українська мова.

На наступну неділю, 11-го березня відбулися збори нової управи для складення статуту.

На закінчення М. Чорний говорив багато про стан кобзарства в сучасній Україні, в Польщі, Югославії і Бразилії.

Скромним прийняттям закінчено офіційну зустріч з М. Чорним і заснованням Товариства Українських Бандуристів Арґентини.

Григорій Синишин

„Ми повеземо..."

(Закінчення зі стор. 1)

розв'язана, а її молодших членів було змобілізовано до Червоної армії і послано на фронти. Таку ж долю поділив з бандуристами також довголітній диригент і душа Капелі Григорій Китастий. Чимало бандуристів попали на списки другого брунатного окупанта України, гітлерівського гестапо, і були заслані до тюрем, або концтаборів смерти в різних частинах Німеччини.

Рештки Капелі, після короткого перебування в таборах ДП у Західній Німеччині, переїхали, принаймні їх основна маса, до міста Дітройту у стейті Мишиген. Американська необмежена свобода стала для багатьох з них Божим благословенням. Щоб втриматись при житті і прохарчувати родини чимало бандуристів і співаків, набуваючи інший фах, почали іншу працю. Але вони ніколи не занедбували свого покликання: нести українську пісню для українських чисельних поселенців у багатьох країнах вільного світу. Капеля концертувала не тільки в ЗСА і Канаді та на відкритті пам'ятника своєму патронові Т. Шевченкові у Вашінґтоні у присутності понад 100,000 українців, але також в Европі і Австралії.

Вміжчасі змінялися не тільки бандуристи і співаки, але також диригенти. Капелею по черзі диригували: Володимир Божик, Григорій Китастий (ще з Києва), Іван Задорожний (короткий період) і В. Колесник. Членство Капелі розсіяне, проби відбуваються раз в місяць, а по кущах кожного тижня.

З-поміж запланованих ім през передбачається відзначення п'ятиліття з дня смерти І. Китастого, 100-ліття поселення українців в Канаді і вже згадане турне по Україні і Західній Европі. Поїздка має велике моральне і до певної міри політичне значення з двох причин: Капеля була зорганізована в Україні і з огляду на існуючі процеси відродження нашого народу та звернення уваги на силу пісні і традиції які посилюють ці процеси.

Поїздка в Україну має суто мистецьке спрямування, щоб поширити українську неперевершену пісню у всіх закутках української про сторої землі, — заявив під час розмови диригент В. Колесник. Передбачені маршрути: Київ, Полтава, Дніпропетровське, Запоріжжя, Одеса, Чернівці, Тернопіль, Львів. Ідуть переговори про виступи у Харкові, Кривому Розі і Донецькому.

Патронують поїздку: СКВУ, американський Уряд, Митрополити і Єпископи усіх віроісповідань і Церков, УНСоюз. Організатори надіються, що спонзори будуть збільшуватися. Наприклад, пороблені усі заходи, щоб поїздку патронував також канадський уряд.

Д-р М. Гнатюк і правний дорадник Капелі адвокат Юрій Оришкевич відбули з цією метою поїздку в Україну і вели там переговори з тамошніми чинниками від 13-го січня до 2-го лютого цього року. Усі зацікавлені сторони з ентузіязмом погодились сприяти подорожі Капелі, тепло зустрічали представників і запевняли повну підтримку.

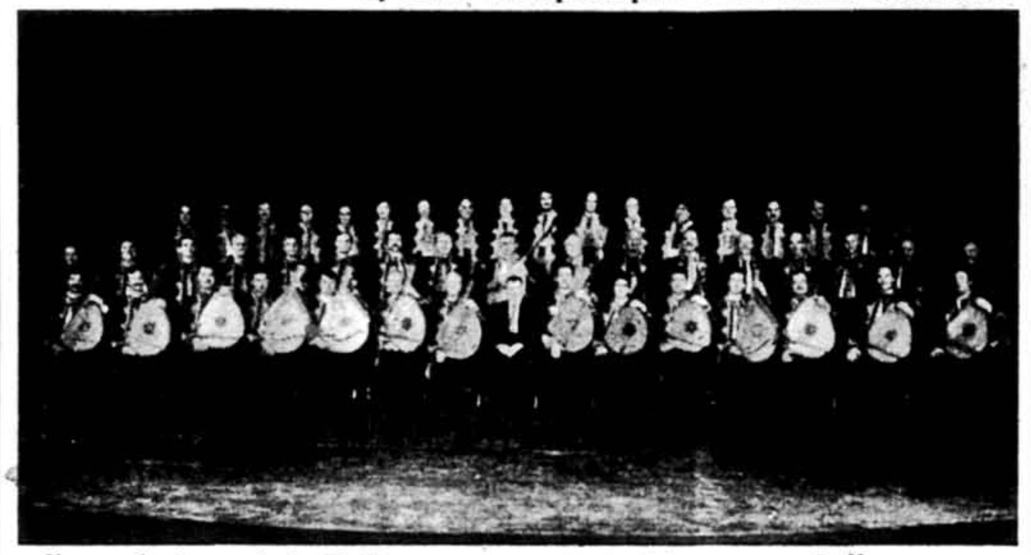
Слово знову забрав маестро В. Колесник. Він звернув увагу, що Капеля має серйозні творчі й технічні завдання. Перш за все, справа вигляду Капелі (костюми, інструменти), багато дечого треба набути нового, хоч би тому, що Капеля систематично не поновлювалась на протязі років. Репертуар? "Сьогодні маємо доступ до творчої спадщини української музики, — каже Колесник, і до забутих, — або заборонених свого часу шедеврів, в першу чергу творів Хоткевича". Капеля, як вже було сказано, не має постійної бази, а збільшення проб вимагатиме збільшених фондів, які повинна у більшій частині дати українська зорганізована спільнота й українські установи.

Склад Капелі обновлюється. На місце старших музикантів і співаків приходять нові молоді інструменталісти і хористи, а з цим приходить і нова праця, збільшення проб, зміна строїв та чимало інших проблем. „Всі ці труднощі не відбирають, а радше збільшують ентузіязм", — каже д-р М. Гнатюк, який, не зважаючи на свої лікарські обов'язки, присвячує багато часу і енерґії Капелі бандуристів і співає не тільки в Капелі, але також у Канадському оперному хорі та займається створенням солідної фінансової бази для поїздки Капелі в Україну.

„Кобзарство — це найбільш питоме й найбільш властиве нам наше національне мистецтво". Так менш-більш висловився про кобзу і її посестру бандуру славний віртуоз Василь Ємець у своїй праці п.з. „До мартирології кобзарства". Такими категоріями думають сьогодні ті, які не зважаючи на невигоди, продовжують влаштовувати „мандрівки з бандурою" всюти там, де живе українська людина.

Датки для дальшої праці Капелі бандуристів ім. Т. Шевченка, які можна відтягнути від федерального податку, і для історичного турне по Україні і країнах Західньої Европи, треба надсилати на адресу: Ukrainian Bandurist Chorus, P.O. Box 12129, Ditroit, MI. 48212 — U.S.A.

Капеля бандуристів відкрила також конто при ЗУАДК-у, на яке можна висилати датки, пишучи на адресу: United Ukrainian American Relief Committee, Inc. 1319 West Lindley Ave., Philadelphia, Pa. 14141. Конто No. 7173.

Капеля бандуристів ім. Т. Шевченка з теперішнім її дириґентом В. Колесником.

Неспокій...

(Закінчення зі стор. 1)

ни. Покищо ніхто не твердить, що відокремлення України буде негайно, одначе багато в Україні та поза її межами свідомі того, що ця можливість існує в черговості за Прибалтикою та деякими кавказькими країнами.

„Ми мусимо починати з того, щоб усвідомити всіх, що закони СССР не будуть обов'язувати Україну, поки не будуть схвалені Верховною Радою України".

заявив Г. Алтунян, коли вираховував прерогативи Руху, союзу різнорідних опозиційних рухів, який отримав одну третю місць у виборах до Верховної Ради УРСР. Це є наші перші кроки і ставити їх мусимо обережно, щоб осягнути ціль, а тут важливим є підготування молодих кадрів, які б зуміли вести народ у майбутньому.

Виборці в західніх областях України великою більшістю голосів перебрали владу в місцевих та обласних радах включно з 24-членною делеґацією до Верховної Ради УССР. Всі ці делегати йшли від опозиції, а це вказує на те, як драстично змінилися настрої в Укрїні.

Євгеній Кушкарьов, високопоставлений член Комуністичної партії в Харкові, заявив західнім кореспондентам, що „ЦК КП далі вірить в те, що КП в Україні має контролю над ситуацією, — але, продовжує він, — це є хронічною помилкою Комуністичної партії: вони завжди запізнюються з рішеннями, бо втрачають велику кількість часу на те, щоб якесь рішення зробити, тоді коли народ вже давно переконаний в чомусь, то партія ще веде дискусії на цю тему між собою".

✝ ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

Мгр ЯРОСЛАВ РАК, член УНС Відд. 450-го Т-ва „Пласт" в Ню Йорку, помер 8-го листопада 1989 року на 81-му році життя. Нар. 29-го липня 1908 року в Винниках коло Львова, Україна. Членом УНС став 1953 року. Залишив у смутку дружину Дору, доньку Таїсу Волошин з мужем Володимиром і доньками Роксоляною і Христиною, брата д-ра Романа Рака та родину. Похорон відбувся 11-го листопада 1989 року на укр. православнім цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Евстахія Мілянич, секр.

ГРИГОРІЙ ДАЦ, член УНС Відд. 133-го ім. Богдана Хмельницького в Нюарку, Н.Дж., помер 25-го січня 1990 року на 93-му році життя. Нар. 1897 року в Україні. Членом УНС став 1950 року. Залишив у смутку дочку Валинтину Яковенко, сина Юрія з дружиною Рітою; внуків: Надію Дац, Людмилу Василакі з мужем Владиславом, Миколу Яковенка з дружиною Галею і четверо правнуків. Похорон відбувся 27-го січня 1990 року на цвинтарі св. Андрія Первозванного в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Ярослав Леськів, секр.

АННА ГУЗІЙ САВЧУК, член УНС Відд. 67-го Т-ва „Запорозька Січ" в Ансонії, Конн., померла 9-го лютого 1990 року на 74-му році життя. Нар. 8-го грудня, 1915 року в Ансонії, Конн. Членом УНС стала 1933 року. Залишила у смутку мужа Гари, три дочки Гарієт, Ґлорія і Карен; чотири сестри Софію, Мілдред, Стеллу і Дороті; двох братів Майкела і Джана; сім внуків. Похорон відбувся 12-го лютого 1990 року на цвинтарі свв. Петра і Павла в Дерби, Конн.

Вічна Їй Пам'ять!

Франк Ф. Стуван, секр.

СТЕФАНІЯ БЕНДЕРСЬКА, член УНС Відд. 39-го Т-ва „Українська Січ" в Сиракюзах, Н.Й., померла 14-го січня 1990 року на 57-му році життя. Нар. 1933 року в селі Мухова, Лемківщина. Членом УНС стала 1949 р. Залишила у смутку мужа Зенона, синів Вілліяма, Роберта і Рональда; сестру Анну Ля-Розе, тітку Анну Сосняк і 4-ох внуків. Похорон відбувся 17-го січня 1990 року на цвинтарі укр. кат. церкви ім. св. Івана Хрестителя в Сиракюзах, Н.Й.

Вічна Їй Пам'ять!

Управа Відділу

Інж. **ЯРОСЛАВ ДЯЧУН**, член УНС Відд. 399-го Т-ва „Леви" в Чикаґо, Ілл., помер 9-го лютого 1990 року на 75-му році життя. Нар. 1914 року в Лисичинцях, пов. Збараж, Зах. Україна. Членом УНС став 1969 року. Залишив у смутку дружину Анну, сестру Володимиру Таращук, дві сестрінки Володимиру і Христину Таращук та ближчу і дальшу родину в Україні, Канаді і Австралії. Похорон відбувся 13-го лютого 1990 року на цвинтарі св. Миколая в Чикаґо, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!

Роман Б. Припхан, секр.

НАТАЛІЯ КВАСНИЙ, член УНС Відд. 489-го в Квінс, Н.Й. померла 5-го лютого 1990 року. Нар. 6-го жовтня 1921 року на Україні. Членом УНС стала 1977 року. Залишила у смутку мужа Василя і дочку Ольгу. Похорон відбувся на цвинтарі Сайприс Гілл в Бруклині, Н.Й.

Вічна Їй Пам'ять!

Микола Шпитко, секр.

НИКОЛА ЗОБКІВ, член УНС Відд. 200-го Т-ва „Вільна Україна" в Озон Парку, Н.Й., помер 31-го січня 1990 року на 72-му році життя. Нар. 14-го жовтня 1917 року. Членом УНС став 1948 року. Залишив у смутку дружину Ольгу, сина Врічі та дочку Ірену. Внуків та дальшу родину на Україні і в Америці. Похорон відбувся 1-го лютого 1990 року на цвинтарі Вест Роад Семетері в Озон Парку, Н.Й.

Вічна Йому Пмять!

Іван Пригода, секр.

ЮЛІЯ САВЧИН, член УНС Відд. 24-го ім. св. Григорія в Ренкін, Па. померла 2-го лютого 1990 року на 83-му році життя. Нар. 7-го березня 1906 року в Галичині. Членом УНС стала 1924 року. Залишила у смутку Волтера Савчина, Емілію Філіпс, Роз Ґверрієрі, Катрін Вархол, Катлін Савчин і її п'ятеро дітей. Похорон відбувся 6-го лютого 1990 року на цвинтарі Мононґагела в Норт Бреддок, Па.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

ІВАН САЛАМАХА, член УНС Відд. 277-го ім. св. Івана Хрестителя в Гартфорді, Кт., помер 19-го лютого 1990 року на 82-му році життя. Нар. 4-го лютого 1908 року на Україні. Членом УНС став 1955 року. Залишив у смутку дочку Марію Дуер, сестри в Україні, шість внуків і двох правнуків. Похорон відбувся 22-го лютого 1990 р. на українськім цвинтарі св. Івана Хрестителя в Ґлестонбирі, Кт.

Вічна Йому Пам'ять!

Осип Гладун, секр.

НИК ЛОПУШАНСЬКИЙ, член УНС Відд. 274-го ім. свв. Петра і Павла в Янґставні, Огайо, помер 26-го грудня 1989 року на 59-му році життя. Народився в Янґставні ЗСА. Членом УНС став 1949 року. Залишив у смутку сестер Катерину і Анну і брата Люїза. Похорон відбувся на цвинтарі свв. Петра і Павла в Янґставні, Огайо.

Вічна Йому Пам'ять!

Гелен Сенедяк, секр.

ЮЛІЯ ГУРЧАК, член УНС Відд. 364-го в Клівленді, Огайо, померла 12-го грудня 1989 року на 65-му році життя. Нар. 18-го січня 1924 року в селі Мости Великі, Україна. Членом УНС стала 1950 року. Залишила у смутку мужа Івана та ближчу і дальшу родину в Україні. Похорон відбувся 15-го грудня 1989 року на цвинтарі церкви Покрови в Пармі, Огайо.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

ВОЛОДИМИР П. КАТИЧ, член УНС Відд. 489-го в Ню Йорку, помер 7-го лютого 1990 року на 64-му році життя. Нар. 5-го травня 1925 року. Членом УНС став 1982 року. Залишив у смутку приятелів. Похорон відбувся на Калвертон Нешенел Семетері в Квінсі, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Микола Шпитко, секр.

МИХАЙЛО МАНЯК, член УНС Відд. 161-го ім. св. Василія в Ембридж, Па., помер 7-го лютого 1990 року на 79-му році життя. Нар. 27-го березня 1910 року в Зах. Україні. Членом УНС став 1959 року. Залишив у смутку дружину Мері, дочку Наталію і сина Вілліяма. Похорон відбувся 10-го лютого 1990 року на цвинтарі свв. Петра і Павла в Ембридж, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Василь Гладьо, секр.

РОЗА ШЕВЧУК, член УНС Відд. 206-го Т-ва „Запорозька Січ" у Вунсакеті, Р. Ай., померла 5-го лютого 1990 року на 94-му році життя. Нар. 16-го березня 1895 року в Галичині. Членом УНС стала 1923 року. Залишила у смутку дочку Ґльорію Ворону з мужем Волтером, 2-ох внуків і 3-ох правнуків. Похорон відбувся 8-го лютого 1990 року на укр. прав. цвинтарі св. Михаїла в Блекстон, Масс.

Вічна Їй Пам'ять!

Лев Гардінк, секр.

ІВАН ФЕДУН, член УНС Відд. 14-го Т-ва „Чорноморська Січ" в Нюарку, Н.Дж., помер 26-го січня 1990 року на 64-му році життя. Нар. 8-го квітня 1925 року в Україні. Членом УНС став 1960 року. Залишив у смутку дружину Ліз-Лотту, дітей Енні Ваткінс, Ірену і Венді Федун, троє внуків, сестру Олену Шпигульскі, братів Володимира і Андрія. Похорон відбувся 30-го січня 1990 року на Голлівуд Семетері в Юніон, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Михайло Отрок, секр.

ЙОСИФ ГОРОДНЯК, член УНС Відд. 204-го ім. А. Гончаренка в Ню Йорку, Н.Й., помер 6-го січня 1990 року на 88-му році життя. Нар. 14-го лютого 1902 року в селі Лубза, Рогатин, Україна. Членом УНС став 1955 року. Залишив у смутку дружину Марію, синів — Йосифа і Теодора, невістку Льору і двоє внуків Лізу і Михайла. Похорон відбувся 10-го січня 1990 року на цвинтарі св. Андрія в С. Бруку, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Мирон Залінський, секр.

ГЕЛЕН ГІРНЯК, член УНС Відд. 259-го ім. Рождества Пречистії Діви Марії в Чикаґо, Ілл., померла 19-го лютого 1990 року на 94-му році життя. Нар. 1895 року в Польщі. Членом УНС стала 1926 року. Залишила у смутку сина Елмера з дружиною Гелен, дочку Йоанну Коґут з мужем Іваном, 5 внуків і одного правнука. Похорон відбувся 22-го лютого 1990 року на цвинтарі св. Миколая в Дес Плейнс, Ілл.

Вічна Їй Пам'ять!

Юлія Ґуґлик, секр.